

Regionstaben

2019-09-19

Ert dnr S2019/02078/FS
Vårt ärendenr 2019/01472

Till Socialdepartementet

Svar på remiss; Stärkt kompetens i vård och omsorg (SOU 2019:20) – slutbetänkande från utredningen reglering av yrket undersköterska

Regionstyrelsen har vid sitt sammanträde den 18 september 2019 behandlat svar på remiss Stärkt kompetens i vård och omsorg (SOU 2019:20) – slutbetänkande från utredningen reglering av yrket undersköterska.

Regionstyrelsen beslutar

1. Att instämma i utredningens förslag i de delar som föreslår en nationellt reglerad undersköterskeutbildning och att Socialstyrelsen ska få meddela föreskrifter om vilken kompetens som ska anses motsvara en undersköterskeexamen.
2. Att föreslå Socialdepartementet att ställningstagande om skyddad yrkestitel och validering av befintlig kompetens görs efter beslut om föreskrifter om vilken kompetens som ska anses motsvara en undersköterskeexamen, oavsett utbildningsanordnare.

Region Blekinge

På Regionstyrelsens vägnar:

Lennarth Förberg
Regionstyrelsens ordförande

Peter Lilja
Regiondirektör

HR-enheten
Ingela Petersson Gyldmark

2019-08-21

Ärendenummer 2019/01472
Dokumentnummer 2019/01472-2

Till Regionstyrelsen

Svar på remiss: Stärkt kompetens i vård och omsorg (SOU 2019:20) - slutbetänkande från utredningen Reglering av yrket undersköterska

Förslag till beslut

Regionstyrelsen föreslås besluta

1. Att instämma i utredningens förslag i de delar som föreslår en nationellt reglerad undersköterskeutbildning och att Socialstyrelsen ska få meddela föreskrifter om vilken kompetens som ska anses motsvara en undersköterskeexamen.
2. Att föreslå Socialdepartementet att ställningstagande om skyddad yrkestitel och validering av befintlig kompetens görs efter beslut om föreskrifter om vilken kompetens som ska anses motsvara en undersköterskeexamen, oavsett utbildningsanordnare.

Sammanfattning

Utredningen ”Reglering av yrket undersköterska” har lämnat sitt betänkande i april 2019. Syftet med utredningen var att föreslå hur yrket undersköterska kan regleras i syfte att öka kvaliteten och säkerheten inom hälso- och sjukvården och omsorgen. Region Blekinge har beretts möjlighet att lämna synpunkter på förslagen och det material som redovisats. Förslagen innebär i korthet att yrket undersköterska regleras med en skyddad yrkestitel, att kompetenskraven ska vara enhetliga för undersköterskeexamen och att en myndighet får i uppdrag att validera befintlig kompetens. Vi ser att en undersköterskeexamen med reglerat utbildningsinnehåll och kompetenskrav mycket väl fyller syftet för ökad patientsäkerhet och välkomnar därför en sådan reglering. Nuvarande utbildningar till undersköterska har stor variation i kompetenskrav. Vi ställer oss däremot i nuläget tveksamma till förslaget om skyddad yrkestitel och validering av redan befintlig kompetens. Regionen anser att Socialstyrelsen bör utarbeta föreskrifter om vilken kompetens som ska anses motsvara en undersköterskeexamen, oavsett utbildningsanordnare, innan ställningstagande om skyddad yrkestitel och validering av befintlig kompetens görs. För ökad kvalitet och säkerhet i vården och attraktiviteten för yrket ser vi regionens egna ansvar för att undersköterskors kompetens används på ett effektivt sätt.

Bakgrund

I oktober 2017 beslutade regeringen om kommittédirektiv för reglering av yrket undersköterska. Direktivet innebär att en särskild utredare skulle överväga och ge förslag till hur yrket undersköterska kan regleras i syfte att öka kvaliteten och säkerheten i hälso- och sjukvården och omsorgen. Det innebär bl.a. att föreslå en ändamålsenlig reglering för yrkesgruppen undersköterska dvs att yrkesgruppen ska omfattas antingen av bestämmelserna om legitimation,

skyddad yrkestitel eller annan reglering samt att förtydliga vilken kompetens som ska krävas för undersköterskeexamen.

Fördjupad ärendebeskrivning

Region Blekinge har idag drygt 500 undersköterskor anställda, vilket är den näst största yrkesgruppen efter sjuksköterskor. Antalet undersköterskor har successivt ökat något under de senaste åren. Utbildningsbakgrunden är varierande, det kan vara gymnasiets vård- och omsorgsprogram, kommunal vuxenutbildning (komvux) eller uppdragsutbildning. Utredningen ”Reglering av yrket undersköterska” redovisar en kartläggning, gjord i samarbete med ett antal kommuner och landsting, av önskvärda kompetenser som karaktäriserar en undersköterska och som är av största vikt för patientsäkerheten. Exempel är omvårdnads kunskap, bedömningsförmåga och professionellt bemötande. Samtidigt identifieras dessa som områden där det råder kompetensbrist. Detta förklaras delvis med att utbildning till undersköterska har varierat innehåll. Regionen är därför positiv till att undersköterskeyrket kvalitetssäkras genom en undersköterskeutbildning med nationella kompetenskrav och som har ett ökat fokus på hälso- och sjukvård. Vi vill poängtera vikten av att dessa kompetenskrav tas fram i samarbete med vårdgivarna.

Förslag om skyddad yrkestitel ställer vi oss tveksamma till i nuläget. Skyddad yrkestitel innebär att en yrkestitel endast får användas av person med föreskriven utbildning eller kompetens. Utifrån syftet att öka kvaliteten och säkerheten inom hälso- och sjukvården ser vi att det mest lämpliga i nuläget är att avvakta med ställningstagande om skyddad yrkestitel och validering av befintlig kompetens. Vår uppfattning är att de kompetenskrav som kommer att ingå i en undersköterskeexamen, oavsett utbildningsanordnare, behöver vara kända för att det ska kunna göras en bedömning om skyddad yrkestitel och det regelverk som följer, bland annat gällande patientsäkerhet. Kompetenskraven behöver också vara kända för att kunna påbörja ett valideringsarbete. Om inte, skapas en ytterligare administration som i sig inte bidrar till ökad kvalitet och säkerhet för hälso- och sjukvården.

Ur perspektivet kompetensförsörjning ser vi att ca 200 av Region Blekinges undersköterskor kommer att uppnå 65 års ålder inom en 10-årsperiod samtidigt som de undersköterskor som finns idag kommer att behöva kompetensutveckling beroende på de behov som finns i våra verksamheter. Detta är en stor utmaning och en reglering av innehållet i en undersköterskeexamen är en välkommen åtgärd för att profilera undersköterskeyrket vilken förhoppningsvis även ökar dess attraktivitet. Vi vill även lyfta fram vikten av det som utredningen också pekar på som handlar om arbetsgivarnas egna ansvar för att ta tillvara undersköterskornas kompetens på ett mer effektivt sätt. Detta är ett ständigt pågående arbete inom Region Blekinges hälso- och sjukvård.

Beredning

Remissvaret är framtaget i samråd mellan regionens verksamhetsföreträdare för hälso- och sjukvården och HR-funktion. Även telefonkonferens med andra regionen och Sveriges Kommuner och landsting har ägt rum.